

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

від «02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ»

вибіркова

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань:	07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Валютний ринок і валютне регулювання» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 26.05.2022 року, протокол № 6, та введеної в дію наказом ректора № 173 від 07.06.2022 р.

Розробник: **Островська Наталія Степанівна**, професор кафедри фінансів і кредиту, доктор економічних наук, професор
Викладач: **Островська Наталія Степанівна**, професор кафедри фінансів і кредиту, доктор економічних наук, професор

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Завідувач кафедри Петро НІКІФОРОВ

Схвалено методичною радою економічного факультету
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Голова методичної ради економічного факультету Роман ГРЕШКО

1. Мета навчальної дисципліни: надання знань з організації і здійснення операцій на валютному ринку, вивчення ризиків, які на ньому виникають, а також вивчення діяльності інститутів, що здійснюють валютне регулювання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Валютний ринок і валютне регулювання» є механізм дії валютного ринку, побудований на основі вивчення сутності, функцій, предмета, принципів валютного ринку, моделей, типових ризиків, методики оцінки регулятивної діяльності на валютному ринку, а також проблем регулювання валютної політики України на сучасному етапі та пошук шляхів їх вирішення.

2. Пререквізити.

«Валютний ринок і валютне регулювання» є вибірковою дисципліною циклу дисциплін загальної підготовки та викладається студентам 3 року навчання курсу в 6 семестрі загальним обсягом 90 годин (3 кредити).

Засвоєння основних тем курсу повинно надати майбутнім фахівцям розуміння найважливіших аспектів сутності, ознак, функцій, теоретичну і практичну основи валютного ринку, історію його становлення, основні принципи регулювання валютного ринку, моделі механізмів регулювання, типові ризики і управління ними, структуру, особливості функціонування, роль валютного ринку, сучасний стан і перспективи валютного ринку в Україні. Для ефективного вивчення курсу «Валютний ринок і валютне регулювання» базовими дисциплінами є «Фінанси», «Гроші та кредит», «Банківська система».

3. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності

- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансового, валютного ринку, банківської справи;
- здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері регулювання валютного ринку, банківської справи.
- здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи.

Програмні результати навчання:

- відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансового та валютного ринку;
- доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях;
- вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
- вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері діяльності на валютному ринку та регулятивній сфері.
- застосовувати управлінські навички у сфері регуляції валютного ринку.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Загальна інформація

Форма	Рік	Семестр	Кількість	Кількість годин	Вид
-------	-----	---------	-----------	-----------------	-----

навчання	підготовки		кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	підсумкового контролю
денна	ІІІ	VI	3	90	2	15	30	-	-	45	-	залік

4.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Механізм функціонування валютного ринку					
Тема 1. Валютна політика як складова економічної політики держави. Мета: розглянути сутність валютної політики держави, цілі та зміст валютної політики держави. Головна мета та завдання валютного ринку, основні форми валютного ринку.	10	2	4	-	-	4
Тема 2. Основні інструменти валютного ринку. Мета: дослідити основні економічні передумови розвитку валютного ринку: загальний стан економіки, стабільність національної валюти тощо. Валютний ринок та його структуру.	11	2	4	-	-	5
Тема 3. Центральний банк і його регулятивний вплив на валютний ринок України Мета: розглянути основні принципи роботи центрального банку, як головного органу регулювання	14	2	4	-	-	8

валютного ринку.							
Тема 4. Загальна характеристика валютного ринку України. Мета: розглянути основні поняття валютного ринку, сучасне трактування сутності валютного ринку та його ролі в розвитку економіки, у вирішенні соціальних проблем, основні функції валютного ринку, зміст економічних, фінансових функцій валютного ринку, допоміжні функції валютного ринку.	10	1	2	-	-	7	
Тема 5. Критерії ефективності валютної політики Мета: розглянути стратегію розвитку та завдання валютної політики, Фактори формування валютної політики на сучасному етапі, валютні очікування та фундаментальні фактори, регулятивну діяльність НБУ на валютному ринку.	12	2	4	-	-	6	
Разом за ЗМ1	57	9	18	-	-	30	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Регулювання валютного ринку України.						
Тема 6. Діяльність щодо регулювання валютного ринку Мета: розглянути сутність валютного регулювання, види та напрямки валютного регулювання, валютні ринки як об'єкт регулювання, Учасники валютних ринків.	12	2	4	-	-	6	

Тема 7. Оцінювання та мінімізація валютних ризиків Мета: розглянути валютний ризик та його поняття, принципи управління валютними ризиками, пасивне і активне управління валютними ризиками, міжнародний фінансовий менеджмент, розміщення валютних активів та формування оптимального валютного портфелю.	10	2	4	-	-	4
Тема 8. Порядок здійснення інвестицій і переміщення валюти через митний кордон України Мета: розглянути загальний порядок декларування та пропуску через митний кордон валютних цінностей, принципи валютного регулювання, повноваження державних органів у регулюванні валютних операцій та порядок здійснення валютного контролю, види валютних цінностей, порядок письмового декларування громадянами валютних цінностей.	6	1	2	-	-	3
Тема 9. Світовий валютний ринок: проблеми та перспективи розвитку Мета: дослідження категоріальних особливостей світового валютного ринку, з урахуванням сучасного розвитку економіки. Провести контент-аналіз особливостей валютного	5	1	2	-	-	2

ринку і його співпрацю з українським валютним ринком.						
Разом за ЗМ 2	33	6	12	-	-	15
Усього годин	90	15	30	-	-	45

4.3. Тематика семінарських занять

п/п	Назва теми (завдання)	Кількість годин
		денна ф.н.
1	Тема 1. Валютна політика як складова економічної політики держави. Завдання: розглянути основні поняття валютного ринку, сучасне трактування сутності валютного ринку та його ролі в розвитку економіки, у вирішенні соціальних проблем, основні функції валютного ринку, зміст економічних, фінансових функцій валютного ринку, допоміжні функції валютного ринку.	4
2	Тема 2. Основні інструменти валютного ринку. Завдання: дослідити основні економічні передумови розвитку валютного ринку: загальний стан економіки, стабільність національної валюти тощо. Валютний ринок та його структуру.	4
3	Тема 3. Центральний банк і його регулятивний вплив на валютний ринок України Завдання: розглянути основні принципи роботи центрального банку, як головного органу регулювання валютного ринку, роль та функції центральних банків, акумулювання державних золотовалютних резервів, підтримання стабільності курсу національної грошової одиниці.	4
4	Тема 4. Загальна характеристика валютного ринку України. Завдання: розглянути основні поняття валютного ринку, сучасне трактування сутності валютного ринку та його ролі в розвитку економіки, у вирішенні соціальних проблем, основні функції валютного ринку, зміст економічних, фінансових функцій валютного ринку, допоміжні функції валютного ринку.	2
5	Тема 5. Критерії ефективності валютної політики Завдання: розглянути стратегію розвитку та завдання валютної політики, Фактори формування валютної політики на сучасному етапі, валютні очікування та фундаментальні фактори, регулятивну діяльність НБУ на валютному ринку. Взаємозв'язок між фундаментальними факторами та динамікою валютного курсу. Валютні інтервенції.	4
6	Тема 6. Діяльність щодо регулювання валютного ринку Завдання: розглянути сутність валютного регулювання, види та напрямки валютного регулювання, валютні ринки як об'єкт регулювання, Учасники валютних ринків. Інформаційна база валютних відносин та їх регулювання.	4
7	Тема 7. Оцінювання та мінімізація валютних ризиків	4

	Завдання: розглянути валютний ризик та його поняття, принципи управління валютними ризиками, пасивне і активне управління валютними ризиками, міжнародний фінансовий менеджмент, елементи оцінювання валютних ризиків, розміщення валютних активів та формування оптимального валютного портфелю, використання похідних фінансових інструментів для мінімізації валютних ризиків.	
8	Тема 8. Порядок здійснення інвестицій і переміщення валюти через митний кордон України. Завдання: Розглянути загальний порядок декларування та пропуску через митний кордон валютних цінностей, принципи валютного регулювання, повноваження державних органів у регулюванні валютних операцій та порядок здійснення валютного контролю, види валютних цінностей, порядок письмового декларування громадянами валютних цінностей.	2
9	Тема 9. Світовий валютний ринок: проблеми та перспективи розвитку. Завдання: Розглянути особливості світового валютного ринку, з урахуванням сучасного розвитку економіки. Зробити порівняльний аналіз розвитку світового валютного ринку і ринку України.	2
Усього годин		30

4.4. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Валютний ринок і валютне регулювання» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до семінарських занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
		денна ф.н.
1	Тема 1: Валютна політика як складова економічної політики держави. Завдання: 1. З'ясуйте форми та напрямки реалізації валютної політики. 2. Визначте завдання валютної політики щодо її розвитку. 3. Подайте у вигляді схеми розвиток валютної політики України, як інструменту ринку. 4. Охарактеризуйте предмет валютної політики на сучасному етапі. 5. З'ясуйте різницю між валютною політикою України та Євросоюзу. 6. Порівняйте складові елементи валютної політики перехідного періоду і ринкової економіки. 7. Охарактеризуйте поняття валютного контролю.	4
2	Тема: 2. Основні інструменти валютного ринку. Завдання: 1. З'ясуйте базові принципи використання інструментів валютної політики. 2. Визначте поняття валютних обмежень. 3. Визначте забезпечення офіційних міжнародних резервів. 4. Охарактеризуйте, необхідність формування валютного курсу.	5

	5.З'ясуйте проблематику формування позитивного сальдо платіжного балансу. 6.Охарактеризуйте політику облікової ставки. 7.Схематично відобразіть вплив девальвації та ревальвації на валютний ринок.	
3	Тема 3: Центральний банк і його регулятивний вплив на валютний ринок України Завдання: 1.Охарактеризуйте функції та операції центрального банку на валютному ринку. 2.З'ясуйте особливості регулятивної та наглядової діяльності центрального банку на валютному ринку. 3.Подайте у вигляді схеми особливості валютної політики центрального банку. 4.Охарактеризуйте формування та представництво національних інтересів у центральних банківських установах іноземних країн, міжнародних банках та валютно-кредитних організаціях. 5.З'ясуйте необхідність надання урядовим відомствам фінансових консультацій з питань валютного регулювання. 6. Подайте у вигляді схеми планування й розробку поточного платіжного балансу, проведення його комплексного аналізу та стратегічного прогнозування. 7. Охарактеризуйте забезпечення валютної стабільності.	8
4	Тема 4: Загальна характеристика валютного ринку України. Завдання: 1.З'ясуйте роль валютних цінностей в Україні. 2.Визначте структура типів валютних ринків 3.Подайте у вигляді схеми місце українського валютного ринку на світовому ринку. 4.Охарактеризуйте взаємодію суб'єктів валютного ринку. 5.З'ясуйте мету регулювання валютного ринку України. 6.Порівняйте валютний ринок України в період кризи. 7.Схематично відобразіть співвідношення валютного та фінансового ринку.	7
5	Тема 5 : Критерії ефективності валютної політики Завдання: 1.З'ясуйте критерії ефективності сучасної валютної політики. 2. Визначте завдання валютної політики в кризовий період. 3. Визначте діяльність НБУ на валютному ринку . 4. Охарактеризуйте золотовалютні резерви та їх диверсифікацію . 5. З'ясуйте основні фактори формування валютної політики. 6. Охарактеризуйте стан світового валютного ринку. 7. Схематично відобразіть валютні очікування та їх вплив на фундаментальні фактори.	6
6	Тема 6: Діяльність щодо регулювання валютного ринку Завдання: 1.З'ясуйте зміст, завдання валютного регулювання. 2.Визначте сутність діяльності з регулювання валютних відносин. 3.Подайте у вигляді схеми об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. 4.Охарактеризуйте основні засади діяльності валютних ринків. 5.Дайте характеристики інформаційній базі валютних відносин та її	6

	регулюванню. 6.Проаналізуйте валютні ринки як об'єкти регулювання. 7.Схематично відобразіть склад учасників валютного ринку.	
7	Тема 7: Оцінювання та мінімізація валютних ризиків Завдання: 1.З'ясуйте передумови застосування фінансових інструментів щодо мінімізації ризиків. 2.Охарактеризуйте валютний портфель та принципи його формування. 3.Подайте у вигляді схеми моделі оптимізації розміщення валютних ресурсів. 4.Охарактеризуйте правове регулювання мінімізації валютних ризиків. 5.З'ясуйте повноваження державних органів у регулюванні валютних операцій. 6.Охарактеризуйте порядок здійснення валютного контролю. 7.Схематично відобразіть валютний контроль .	4
8	Тема 8: Порядок здійснення інвестицій і переміщення валюти через митний кордон України Завдання: 1.З'ясуйте аналітичні аспекти здійснення інвестицій. 2.Визначте вплив законодавства на валютне регулювання. 3.Подайте у вигляді схеми законодавче регулювання декларування та пропуску через митний кордон валютних цінностей. 4.Охарактеризуйте переміщення готівки через митний кордон. 5.Охарактеризуйте ймовірність запровадження в Україні зарубіжного досвіду щодо валютного регулювання. 6.Порівняйте позитивні та негативні характеристики валютного регулювання в кризовій ситуації. 7.Схематично відобразіть повноваження державних органів у регулюванні валютних операцій.	3
9	Тема 9. Світовий валютний ринок: проблеми та перспективи розвитку. Завдання: 1. З'ясуйте аналітичні аспекти дії світового валютного ринку. 2. Дайте характеристики Європейському валютного ринку. 3. Охарактеризуйте співпрацю МВФ з Україною. 4. Охарактеризуйте перспективи розвитку світового валютного ринку. 5. Схематично відобразіть складові світового валютного ринку. 6. Дайте оцінку впливу валютного ринку України на кризові явища. 7. Порівняйте позитивні і негативні ознаки взаємодії світового валютного ринку.	2
	Всього годин	45

Методи оцінювання самостійної роботи:

експрес опитування, колоквіум, тестові завдання, розв'язування ситуаційних задач, демонстрація практичної навички чи вміння, відповіді на стандартизовані теоретичні питання.

5. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);

- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- глосарій;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

6. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять - обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на семінарському занятті він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре

	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

З навчальної дисципліни «Валютний ринок і валютне регулювання» проводиться семестровий залік. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичні питання з дисципліни, тестові завдання.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: теоретичні питання (30 балів), 5 тести «правильно-неправильно» - по 2 бали (сумарно 10 балів).

30 балів ставиться за повне розкриття теоретичних питань. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

10 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства) розв'язання тестів.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання тестів, відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Оцінкою «зараховано» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичні питання, правильна відповідь на тестові питання. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється також «зараховано» за умови такого розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання. Або за умови не повного, але правильного розкриття питання білету. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні. Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «зараховано».

Відповідь оцінюється на «зараховано» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «незараховано».

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
8	8	8	8	6	6	8	8		

T1, T2, T3, T4 – теми змістового модуля №1.

T5, T6, T7, T8 – теми змістового модуля №2.

7.Рекомендована література

7.1.Основна

1. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. Дата оновлення: 28.04.2020.

2. Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України: Постанова Національного банку України від 02.01.2019 р. № 1.

3. Про внесення зміни до Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті: Постанова Національного банку №149 від 12.12.2019 р.

4. Про внесення зміни до Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті: Постанова Національного банку України від 18.06.2019 р. №7.

5. Про затвердження Змін до Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті: Постанова Національного банку України від 29.10.2019 р. №125.

6. Центр економічної стратегії. Валютна лібералізація в Україні: крок у Європу. 2019. 20 с.

7. Береславська О. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. О. І. Береславська. Ірпінь Університет ДФС України, 2019. 368 с.

8. Блащук Ю.О. Валютний контроль: міжнародний досвід і національні тенденції. Ю.О. Блащук. Вісник Національного банку України. 2020. № 4. С. 28-30.

9. Блащук Ю.О. Комерційний банк як агент валютного контролю. Ю.О. Блащук. Фінанси України. 2022. №4. С.138.

10. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: С.Я. Боринець; 5-е вид., перероб. і доп. К.: Знання. 2022. 583 с.

11. Валютне регулювання : навч. посіб. для студ. екон. ф-тів вищих навч. Закладів. В. А. Ющенко, В. І. Міщенко; Національний банк України. – Київ: Знання. 2023. 359 с.

12. Валютний ринок URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstreamKrugl.pdf>

13. Валютний ринок України : аналіз сучасного стану та шляхи вдосконалення. А. Г. Пасічник. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 1. С. 37-43.

14. Гроші та кредит: підручник. А. І. Щетинін.. – К.: ЦУЛ, 2022. 440 с.
URL: http://culonline.com.ua/Books/Groshi_ta_kredit_Shchetinin2010.pdf.

15. Гроші та кредит: Підручник. 3-тє вид., перероб і доп. М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; За заг.ред. М.І. Савлука. К.: КНЕУ, 2022.

16. Кабанець О. Еволюція валютних обмежень. О.І. Кабанець. Вісник податкової служби України. 2022. С. 62-63.

7.2. Допоміжна

17. Кабанець О. Еволюція валютних обмежень. О.І. Кабанець. Вісник податкової служби України. 2022. С. 163.

18. Ковальчук К. Ф., Козенков Д. Є., Момот Ю. Г. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2022. 149 с. URL: <http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2015/літм/.pdf>

19. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент; М.: 2022.

20. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції URL: навч. посіб. К. Ф. Ковальчук, Д. Є. Козенков, Ю. Г. Момот. К.: ЦУЛ, 2022. 149 с. URL: <http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2015/літм/.pdf>

8. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Державна аудиторська служба України - www.dkrs.gov.ua
2. Державна казначейська служба України – <http://www.treasury.gov.ua>
3. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua/>
4. Державна служба фінансового моніторингу України - www.sdfm.gov.ua
5. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
7. Національний банк України – [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)
8. Пенсійний фонд України – <http://www.pfu.gov.ua/>
9. Рахункова палата України – <http://www.ac-rada.gov.ua/>

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

1. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
3. Національна парламентська бібліотека – www.alpha.rada.kiev.ua